EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 5. 2023
COM(2023) 619 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2023

{SWD(2023) 619 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2023

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Európskou úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra prispieva k obnove hospodárstva, sociálnemu zotaveniu a k vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci EÚ a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bol aktualizovaný 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komisia 22. novembra 2022 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023[4], čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2023. Európska rada 23. marca 2023 schválila priority uvedeného prieskumu sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 22. novembra 2022 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2023, v ktorej Holandsko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia zároveň prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Holandska na rok 2023. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ktoré Rada prijala 16. mája 2023, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2023, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý Rada prijala 13. marca 2023.

(3) Hoci hospodárstva EÚ vykazujú pozoruhodnú odolnosť, geopolitický kontext má na ne naďalej negatívny vplyv. Keďže EÚ odhodlane stojí po boku Ukrajiny, program hospodárskej a sociálnej politiky EÚ sa zameriava na zmierňovanie negatívneho vplyvu energetických šokov v krátkodobom horizonte, a to tak v prípade zraniteľných domácností, ako aj v prípade spoločností, pričom sa zároveň snaží nepoľavovať v úsilí o dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie, podpore udržateľného a inkluzívneho rastu, zabezpečovaní makroekonomickej stability a zvyšovaní odolnosti v strednodobom horizonte. Zároveň sa intenzívne zameriava aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti a produktivity EÚ.

(4) Komisia 1. februára 2023 vydala oznámenie o *Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti*[5], ktorý má posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ a podporiť rýchly prechod ku klimatickej neutralite. Plán je doplnkom k úsiliu prebiehajúcemu v rámci Európskej zelenej dohody a plánu REPowerEU. Jeho cieľom je poskytnúť priaznivejšie prostredie na zvyšovanie výrobnej kapacity EÚ pre emisne neutrálne technológie a výrobky, ktoré sú potrebné na splnenie ambicióznych cieľov EÚ v oblasti klímy, a zároveň zabezpečiť prístup k relevantným kritickým surovinám, a to aj diverzifikáciou získavania zdrojov, riadnym využívaním geologických zdrojov v členských štátoch a maximalizáciou miery recyklácie surovín. Plán spočíva na štyroch pilieroch, ktorými sú predvídateľné a zjednodušené regulačné prostredie, urýchľovanie prístupu k finančným prostriedkom, zlepšovanie zručností a otvorený obchod v záujme vybudovania odolnejších dodávateľských reťazcov. Komisia 16. marca 2023 vydala aj oznámenie s názvom *Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030*[6], ktorého štruktúra je založená na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch s cieľom dopracovať sa k regulačnému rámcu, ktorý by povzbudzoval rast. V oznámení sa stanovujú politické priority zamerané na aktívne zabezpečovanie štrukturálnych zlepšení, dobre cielených investícií a regulačných opatrení pre dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ a jej členských štátov. Ďalej uvedené odporúčania pomáhajú riešiť tieto priority.

(5) V roku 2023 pokračuje európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík vo svojom vývoji, kopírujúc pri tom vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

a odolnosti. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020 a 2022 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(6) Cieľom nariadenia o pláne REPowerEU[7], ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je čo najskôr ukončiť závislosť EÚ od dovozu ruských fosílnych palív. Prispeje sa tým k energetickej bezpečnosti a diverzifikácii dodávok energie do EÚ a zároveň sa zvýši miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Nariadenie umožňuje členským štátom pridať do svojich národných plánov obnovy a odolnosti novú kapitolu venovanú REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU. Pomôžu aj posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ, ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti, a prispejú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa energetiky, ktoré boli pre členské štáty vydané v roku 2022 a prípadne v roku 2023. Nariadením o pláne REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory, ktorú majú členské štáty k dispozícii na financovanie nových reforiem a investícií súvisiacich s energetikou v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti.

(7) Komisia 8. marca 2023 prijala oznámenie, ktoré obsahuje usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024. Jeho cieľom je podporiť členské štáty pri vypracúvaní programov stability, resp. konvergenčných programov, a tým posilniť koordináciu politík[8]. Komisia pripomenula, že všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu sa koncom roka 2023 deaktivuje. Vyzvala na prijatie fiškálnych politík v rokoch 2023 – 2024, ktoré zabezpečia strednodobú udržateľnosť dlhovej služby a zároveň udržateľným spôsobom zvýšia potenciálny rast. Členské štáty boli vyzvané, aby vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2023 stanovili, ako vo svojich fiškálnych plánoch zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty pre deficit na úrovni 3 % HDP, ako aj realistické a nepretržité znižovanie dlhu, resp. jeho udržanie na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte. Komisia vyzvala členské štáty, aby postupne zrušili vnútroštátne fiškálne opatrenia zavedené na ochranu domácností a podnikov pred energetickým cenovým šokom, pričom začnú najmenej cielenými opatreniami. Zároveň uviedla, že ak by v dôsledku obnovených tlakov na ceny energie bolo potrebné predĺžiť podporné opatrenia, členské štáty by takéto opatrenia mali zacieliť na zraniteľné domácnosti a podniky oveľa lepšie než v minulosti. Komisia navrhla, aby fiškálne odporúčania boli kvantifikované a diferencované a aby boli formulované na základe čistých primárnych výdavkov, ako to navrhuje vo svojom oznámení o usmerneniach pre reformu rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ[9]. Odporučila, aby všetky členské štáty pokračovali v ochrane investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečili účinné

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

využívanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, a to najmä v prospech cieľov zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti. Komisia uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite, a to na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami.

(8) Komisia 26. apríla 2023 predložila legislatívne návrhy na zavedenie komplexnej reformy pravidiel EÚ týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí. Hlavným cieľom návrhov je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. Tieto návrhy majú členským štátom poskytnúť väčšiu kontrolu nad tým, ako koncipujú svoje strednodobé plány, pričom zavádzajú prísnejší režim presadzovania pravidiel s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty plnili záväzky, ktoré prijali vo svojich strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch. Cieľom je dokončiť túto legislatívnu prácu v roku 2023.

(9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Holandsko predložilo Komisii 8. júla 2022 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 4. októbra 2022 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Holandska[10]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Holandsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(10) Holandsko predložilo 28. apríla 2023 svoj národný program reforiem na rok 2023 a v ten istý deň aj svoj program stability na rok 2023 v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2023 zohľadňujú aj polročné správy Holandska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(11) Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu o Holandsku na rok 2023[11]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Holandsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2022, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Holandska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Holandska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

(12) Komisia vykonala v súvislosti s Holandskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 24. mája 2023[12]. Dospela

[10] Vykonávacie rozhodnutie Rady zo 4. októbra 2022 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Holandska (ST 12275/22; ST 12275/22 ADD 1).

[11] SWD(2023) 619 final.

[12] SWD(2023) 640 final.

k záveru, že v Holandsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Napriek určitým náznakom zníženia pretrvávajú najmä zraniteľné miesta súvisiace s vysokou úrovňou súkromného dlhu a veľkým prebytkom bežného účtu, ktoré majú cezhraničný význam. Prebytok bežného účtu (napriek nedávnym revíziám údajov) a súkromný dlh sú v porovnaní s medzinárodnými normami vysoké, ako aj nad úrovňou ekonomických fundamentov. Veľký prebytok bežného účtu sa v roku 2022 znížil v dôsledku zhoršujúcich sa obchodných podmienok, pričom bežný účet sa zvyšoval v stálych cenách, a v dôsledku zvýšenia deficitu prvotných dôchodkov. So zlepšujúcimi sa obchodnými podmienkami sa očakáva, že prebytok sa v roku 2023 výrazne zvýši a v roku 2024 sa stabilizuje. Dosiahol sa určitý politický pokrok, je však potrebné urobiť viac, aby sa odstránili prekážky brániace investíciám. Dlh nefinančných korporácií a domácností zostáva vysoký: dlh domácností vyvoláva väčšie obavy, pretože domácnosti sú v dôsledku toho citlivé na otrasy, pričom tieto riziká sa zhoršujú vysokým a rastúcim nadhodnotením cien obytných nehnuteľností. Očakáva sa, že dlh bude v budúcnosti naďalej mierne klesať. Napriek miernemu poklesu cien obytných nehnuteľností pretrváva tlak na trh s týmito nehnuteľnosťami, a to najmä preto, že výstavba nových nehnuteľností určených na bývanie zostáva výrazne pod úrovňou vládnych cieľov. Zároveň sa vlastníctvo obytných nehnuteľností založené na dlhovom financovaní naďalej dotuje priaznivým zdaňovaním, zatiaľ čo politiky týkajúce sa trhu so súkromným nájomným bývaním môžu ohroziť jeho rozvoj.

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat[13], sa saldo verejných financií Holandska znížilo z deficitu vo výške 2,4 % HDP v roku 2021 na vyrovnaný rozpočet v roku 2022, zatiaľ čo verejný dlh klesol z 52,5 % HDP na konci roku 2021 na 51,0 % na konci roku 2022.

(14) Saldo verejných financií ovplyvnili opatrenia prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. V roku 2022 takéto opatrenia znižujúce príjmy zahŕňali zníženie DPH na energiu a zníženie spotrebnej dane z benzínu a motorovej nafty, zatiaľ čo takéto opatrenia zvyšujúce výdavky zahŕňali zľavu z účtu za energiu v novembri a decembri a podporu pre nízkopríjmové domácnosti s vysokými účtami za energiu. Náklady na tieto opatrenia boli čiastočne kompenzované novými daňami z neočakávaných ziskov výrobcov a dodávateľov energie, konkrétne solidárnym príspevkom vo výške 33 % poskytovaným podľa nariadenia Rady (EÚ) 2022/1854. Komisia odhaduje, že čisté rozpočtové náklady na tieto opatrenia v roku 2022 predstavovali 0,6 % HDP. Saldo verejných financií bolo ovplyvnené aj rozpočtovými nákladmi na dočasnú ochranu vysídlených osôb z Ukrajiny, ktoré sa v roku 2022 odhadujú na 0,1 % HDP. Odhadované náklady na dočasné núdzové opatrenia súvisiace s ochorením COVID-19 zároveň klesli z 1,8 % HDP v roku 2021 na 0,3 % HDP v roku 2022.

(15) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Holandsko[14] v roku 2022 uskutočňovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a aby zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov.

(16) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky[15] v roku 2022 podporné, a to na úrovni –0,5 % HDP, ako to odporúčala Rada. V súlade s odporúčaním Rady

[13] Eurostat – Euro ukazovatele 47/2023, 21. 4. 2023.

[14] Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 88).

Holandsko naďalej podporovalo obnovu investíciami financovanými z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ dosiahli v roku 2022 výšku 0,2 % HDP (0,2 % HDP v roku 2021). Investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,1 percentuálneho bodu[16]. Holandsko teda nezachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov, čo nie je v súlade s odporúčaním Rady. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) zároveň predstavoval expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,4 percentuálneho bodu. Holandsko teda dostatočne kontrolovalo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

(17) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability, je realistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2023 zvýši o 1,6 % a v roku 2024 o 1,4 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2023 sa v roku 2023 predpokladá mierne vyšší rast reálneho HDP na úrovni 1,8 % a v roku 2024 mierne nižší rast na úrovni 1,2 %. Je to spôsobené najmä malými rozdielmi vo výhľade domáceho dopytu v oboch rokoch.

(18) Vláda vo svojom programe stability na rok 2023 očakáva, že deficit verejných financií sa v roku 2023 zvýši na 3,0 % HDP. V tomto zvýšení v roku 2023 sa odzrkadľujú najmä náklady na energetický balík, rastúce úrokové výdavky a plány dodatočných výdavkov súvisiace so spoločenskými výzvami, ako je zelená transformácia, obmedzenie nadmerných depozícií dusíka, vzdelávanie a ponuka bývania. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne zo 49,3 % na konci roku 2022 na 48,4 % na konci roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa na rok 2023 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 2,1 % HDP. Tento deficit je nižší ako deficit, ktorý sa predpokladá v programe stability, a to najmä v dôsledku skutočnosti, že výsledné údaje o salde verejných financií za rok 2022 boli napokon lepšie, než sa predpokladalo v programe stability. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s vyšším pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 49,3 % na konci roku 2023. Rozdiel je spôsobený tým, že výsledné údaje za rok 2022 boli napokon vyššie, než sa predpokladalo v programe stability, v dôsledku vysokého zosúladenia dlhu a deficitu v roku 2022.

(19) Saldo verejných financií v roku 2023 budú podľa očakávaní naďalej ovplyvňovať fiškálne opatrenia prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Patria medzi ne opatrenia z roku 2022, ktorých platnosť bola predĺžená (najmä zníženie spotrebnej dane z benzínu a motorovej nafty a podpora domácností s nízkymi príjmami), a nové opatrenia, ako je cenový strop na elektrinu a plyn a systém podpory pre energeticky náročné MSP. V prognóze Komisie z jari 2023 sa v roku 2023 predpokladajú čisté rozpočtové náklady na podporné opatrenia na úrovni 1,1 % HDP[17]. Zdá sa, že väčšina opatrení v roku 2023 nie je zameraná na

---

[15] Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) okrem dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19, ale vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v porovnaní so strednodobým potenciálnym rastom. Podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku 1 v tabuľkách týkajúcich sa fiškálnej štatistiky.

[16] Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP.

[17] Tento údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

najzraniteľnejšie domácnosti alebo podniky, pričom nevysielajú cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti. V dôsledku toho sa v prognóze Komisie z jari 2023 výška cielených podporných opatrení, ktorú možno zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania odporúčania na rok 2023, odhaduje na 0,5 % HDP v roku 2023 (v porovnaní s 0,1 % HDP v roku 2022). Predpokladá sa, že rozpočtové náklady na dočasnú ochranu poskytovanú vysídleným osobám z Ukrajiny zostanú v porovnaní s rokom 2022 stabilné.

(20) Rada 12. júla 2022 odporučila Holandsku[18], aby prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky[19], pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Holandsko by malo byť pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Krajine bolo zároveň odporučené, aby zvýšila verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

(21) V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie expanzívne (–1,1 % HDP), pričom v roku 2022 boli zámery fiškálnej politiky takisto expanzívne (–0,5 % HDP). Očakáva sa, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,9 % HDP. To zahŕňa zvýšenie nákladov na cielené podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, o 0,4 % HDP. Expanzívny príspevok primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov teda je len čiastočne spôsobený cielenou podporou pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Expanzívny rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) je spôsobený aj necielenými energetickými opatreniami, trvalým zvyšovaním miezd vo verejnom sektore a sociálnych dávok a vyššími výdavkami na zdravotnú starostlivosť. Možno teda konštatovať, že predpokladaný rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov nie je v súlade s odporúčaním Rady. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v roku 2023 predstavovali 0,2 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali neutrálny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,0 percentuálneho bodu. Holandsko teda plánuje financovať dodatočné investície prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, pričom sa predpokladá, že zachová investície financované z vnútroštátnych zdrojov[20]. Krajina plánuje financovať verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a do energetickej bezpečnosti, ako je napríklad investovanie

[18] Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 154).

[19] Na základe prognózy Komisie z jari 2023 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP Holandska, ktorý sa používa na meranie zámerov fiškálnej politiky, v nominálnom vyjadrení odhaduje na 7,9 %.

[20] Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške –0,2 percentuálneho bodu HDP.

do rozvoja veterných parkov na mori a jeho uľahčovanie, podpora využívania vodíka a zlepšovanie digitálnej gramotnosti študentov, ktoré sú čiastočne financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ.

(22) Podľa programu stability sa očakáva, že deficit verejných financií v roku 2024 klesne na úroveň 2,6 % HDP. V poklese v roku 2024 sa odzrkadľuje najmä postupné ukončenie opatrení v oblasti energetiky. V programe sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa koncom roka 2024 zvýši na 48,7 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2024 na úrovni 1,7 % HDP. Tento deficit je nižší ako deficit, ktorý sa predpokladá v programe, a to najmä vďaka bázickému účinku nižšieho predpokladaného pomeru deficitu k HDP v roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 48,8 % na konci roku 2024.

(23) V programe stability sa predpokladá postupné ukončenie všetkých podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Komisia takisto predpokladá úplné ukončenie podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Vychádza sa pritom z predpokladu, že ceny energie nezačnú opäť rásť.

(24) V nariadení Rady (ES) č. 1466/97 sa požaduje ročné zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda smerom k strednodobému cieľu o referenčnú hodnotu na úrovni 0,5 % HDP[21]. Vzhľadom na aspekty fiškálnej udržateľnosti[22] by bolo vhodné, aby sa v roku 2024 štrukturálne saldo zlepšilo aspoň o 0,3 % HDP. V záujme zabezpečenia takéhoto zlepšenia by rast čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov[23] v roku 2024 nemal presiahnuť 3,5 %, ako sa uvádza v tomto odporúčaní. Zároveň by sa mali postupne zrušiť zostávajúce podporné opatrenia v oblasti energetiky (ktoré Komisia v súčasnosti odhaduje na 1,1 % HDP v roku 2023), a to v závislosti od vývoja na trhu s energiou a počnúc najmenej cielenými opatreniami, a súvisiace úspory by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií. Na základe odhadov Komisie by to v roku 2024 viedlo k rastu čistých primárnych výdavkov, ktorý by bol pod odporúčanou maximálnou mierou rastu. Podľa prognózy Komisie z jari 2023 však rast čistých primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 nie je v súlade s odporúčaním Rady. Ak sa to potvrdí, bol by vhodný nižší rast čistých primárnych výdavkov v roku 2024.

(25) V prognóze Komisie z jari 2023 sa očakáva, že za predpokladu nezmenených politík budú čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 rásť na úrovni 1,7 %, čo je pod odporúčanou mierou rastu. Úprava predpokladaná

---

21 Pozri článok 5 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97, v ktorom sa takisto vyžaduje úprava vo výške viac ako 0,5 % HDP pre členské štáty s verejným dlhom presahujúcim 60 % HDP alebo s výraznejšími rizikami v oblasti udržateľnosti dlhovej služby.

22 Komisia odhadla, že na dosiahnutie realistického zníženia dlhu alebo udržanie verejného dlhu na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte bude Holandsko potrebovať priemerný ročný nárast štrukturálneho primárneho salda vo vyjadrení ako podiel na HDP vo výške 0,35 percentuálneho bodu. Tento odhad bol založený na prognóze Komisie z jesene 2022. Východiskovým bodom pre tento odhad bol predpokladaný deficit verejných financií a verejný dlh na rok 2024, pričom sa predpokladalo zrušenie podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024.

23 Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez diskrečných príjmových opatrení a bez úrokových výdavkov, ako aj výdavkov na cyklickú nezamestnanosť.

v prognóze Komisie je v súlade s úsporami vyplývajúcimi z úplného ukončenia podporných opatrení v oblasti energetiky.

(26) Podľa programu sa očakáva, že verejné investície sa zvýšia z 3,4 % HDP v roku 2023 na 3,5 % HDP v roku 2024. Vyššie investície odzrkadľujú vyššie investície financované z vnútroštátnych zdrojov a investície financované z prostriedkov EÚ, konkrétne prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V programe sú uvedené reformy a investície, od ktorých sa očakáva, že prispejú k fiškálnej udržateľnosti a k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Patria medzi ne reformy a investície zamerané na vzdelávanie, výskum a vývoj, trh práce či zelenú a digitálnu transformáciu, ktoré sú takisto súčasťou plánu obnovy a odolnosti.

(27) V programe stability je načrtnuté strednodobé fiškálne smerovanie do roku 2027. Podľa programu sa očakáva, že deficit verejných financií sa zvýši na úroveň 2,8 % HDP do roku 2026 a na úroveň 3,2 % HDP v roku 2027. Predpokladá sa preto, že deficit verejných financií zostane do roku 2026 pod úrovňou 3 % HDP a v roku 2027 presiahne úroveň 3 % HDP. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa zvýši zo 48,7 % na konci roku 2024 na 52,7 % do konca roku 2027.

(28) Rýchlo rastúce ceny obytných nehnuteľností v posledných rokoch viedli k nadhodnoteniu trhu s nehnuteľnosťami. Po sprísnení finančných podmienok však trh s nehnuteľnosťami zaznamenal v polovici roka 2022 obrat, keďže ceny obytných nehnuteľností začali v reakcii na rastúce úrokové sadzby hypotekárnych úverov klesať. Hypotekárne zadlženie v pomere k HDP je v Holandsku v medzinárodnom porovnaní neustále vysoké. Dôvodom sú relatívne vysoké úverové limity (pomer úveru k hodnote nehnuteľnosti) a značné daňové úľavy na hypotekárne splátky. Hoci sa daňová odpočítateľnosť hypotekárnych úrokov postupne znižuje, je naďalej vysoká. Výsledný vysoký dlh domácností spôsobuje, že domácnosti sú zraniteľné voči hospodárskym otrasom, pričom tento aspekt je obzvlášť relevantný v súčasnosti, keď dochádza k zvyšovaniu rizík súvisiacich s korigovaním cien obytných nehnuteľností. Trh so súkromným nájomným bývaním je zároveň relatívne malý, čo vedie k obmedzenej ponuke alternatívnych riešení ku kúpe bývania, ktoré by boli prístupné a cenovo dostupné. Mobilitu pracovnej sily oslabuje aj nedostatok cenovo dostupného nájomného bývania. Ak by sa odstránili prekážky, ktoré v súčasnosti brzdia investície vrátane investícií do bytovej výstavby, vláde by to mohlo umožniť úspešne realizovať jej plány na zvýšenie ponuky bývania, čo by mohlo prispieť k obnoveniu vonkajšej rovnováhy, ako aj k lepšiemu fungovaniu trhu s bývaním.

(29) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Hoci bol plán obnovy a odolnosti Holandska prijatý až v roku 2022, jeho vykonávanie v súčasnosti už prebieha. Vykonávaniu plánu prospeje, ak sa dosiahne rýchly pokrok v rokovaniach o operačnej dohode, ktorá je potrebná na predloženie prvej žiadosti o platbu, čo sa očakáva do konca roka 2023. Vykonávanie v tejto fáze napreduje a vzhľadom na pomerne nízke pridelené finančné prostriedky sa zdá, že riziká nevyčerpania prostriedkov sú obmedzené. Prebiehajú prípravy týkajúce sa kapitoly o REPowerEU. Rýchle začlenenie novej kapitoly o REPowerEU do plánu obnovy a odolnosti umožní financovať dodatočné reformy a investície na podporu strategických cieľov Holandska v oblasti energetiky a zelenej transformácie. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické a účinné zapájanie miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a iných

príslušných zainteresovaných strán, čím sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

(30) Komisia v roku 2022 schválila všetky programové dokumenty Holandska v oblasti politiky súdržnosti. Kľúčom k dosiahnutiu zelenej a digitálnej transformácie, zvýšeniu hospodárskej a sociálnej odolnosti a dosiahnutiu vyváženého územného rozvoja v Holandsku je pokračovanie v urýchlenom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní synergií a komplementárnosti s plánom obnovy a odolnosti vrátane kapitoly o REPowerEU.

(31) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti, má Holandsko pred sebou viaceré ďalšie výzvy súvisiace so segmentáciou trhu práce, nedostatkom pracovnej sily a požadovaných zručností, závislosťou od fosílnych palív a nadmernými depozíciami dusíka.

(32) Podiel pružných foriem zamestnania (pracovníci s pružnými a dočasnými pracovnými zmluvami aj samostatne zárobkovo činné osoby bez zamestnancov) na trhu práce je v Holandsku naďalej vysoký. Poukazuje to na čoraz vyššie riziko segmentácie trhu práce, čo môže mať mimoriadne rušivé účinky na perifériách trhu práce. To môže prehĺbiť nerovnosť príležitostí a negatívne ovplyvniť produktivitu. Určitý stupeň flexibility na trhu práce môže prispieť k adaptabilite hospodárstva a zároveň môže lepšie vychádzať v ústrety individuálnym preferenciám. Nadmerné využívanie flexibilných foriem zamestnania však môže mať negatívny vplyv na samotných pracovníkov a širšie hospodárstvo. Možno napríklad konštatovať, že účasť na odbornej príprave a celoživotnom vzdelávaní je výzvou pre tých, ktorí majú pružné zmluvné pracovné podmienky, čo má za následok nižšie investície do zručností. Holandská vláda má v úmysle v spolupráci so sociálnymi partnermi riešiť rozdiely medzi trvalými a pružnými formami zamestnania. Tieto plány zahŕňajú zrušenie pracovných zmlúv s nestanoveným pracovným časom a nahradenie pracovných zmlúv na vyžiadanie v ich súčasnej podobe novým typom zmluvy, ktorá pracovníkom poskytne väčšiu istotu príjmu a dočasným agentúrnym zamestnancom väčšiu istotu zamestnania. Ak sa má zabezpečiť, aby voľba určitého typu pracovnej zmluvy závisela od špecifických potrieb pracovných miest alebo od preferencií pracovníkov, pričom sa zároveň zlepší zamestnanosť a sociálne postavenie osôb vo flexibilných formách zamestnania a zníži sa segmentácia trhu práce, bude dôležité zaistiť rýchly pokrok vo vykonávaní týchto plánov.

(33) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností bol charakteristickým znakom holandského trhu práce už pred pandémiou COVID-19, no odvtedy sa výraznejšie rozšíril vo všetkých odvetviach. Odvetvia ako IKT, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a technické pracovné miesta čelia štrukturálnym nedostatkom, ktoré existovali už pred pandémiou, a očakáva sa, že budú naďalej pretrvávať, čiastočne v dôsledku demografického vývoja. Napriek vysokej celkovej miere účasti na trhu práce má Holandsko stále rezervu nevyužitých, resp. nedostatočne využívaných potenciálnych pracovníkov, ako sú osoby s migrantským pôvodom a osoby pracujúce na čiastočný úväzok. Po tom, ako zamestnanci začnú pracovať na čiastočný úväzok, sa len málo z nich rozhodne zvýšiť si pracovný úväzok. Čiastočne to možno vysvetliť vysokými marginálnymi daňovými sadzbami, povinnosťami (alebo anticipovaním budúcich povinností) v súvislosti s neformálnou starostlivosťou o deti alebo iných rodinných príslušníkov a/alebo kvalitou práce a rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom. V snahe riešiť nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností bude treba uplatniť komplexný prístup a zároveň riešiť potreby a prekážky špecifické pre jednotlivé odvetvia a venovať pozornosť investíciám, ktoré zvyšujú

produktivitu. Mohla by sa zvážiť kombinácia politík zameraných na riešenie nedostatku pracovnej sily a požadovaných zručností. Tieto politiky by mohli zahŕňať: i) ďalšie znižovanie marginálnej daňovej sadzby a/alebo zlepšovanie transparentnosti marginálnej daňovej sadzby, ktorá platí pre fyzické osoby; ii) zvýšenie miezd v odvetviach, v ktorých existujú štrukturálne nedostatky, a to najmä v odvetviach s koncentráciou verejných a poloverejných zamestnávateľov; iii) podporu kvality práce a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom; iv) zlepšenie profesijného poradenstva a v) zlepšenie prístupu ku kvalitnej a cenovo dostupnej starostlivosti o deti. Posilnenie príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností alebo rekvalifikáciu prostredníctvom cielených a individualizovaných opatrení – a to najmä pre osoby na periférii trhu práce a neaktívne osoby – by navyše mohlo pomôcť zmierniť nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností a zlepšiť sociálne výsledky.

(34) Hoci Holandsko zaviedlo opatrenia na zníženie závislosti od ruských fosílnych palív, ropa predstavovala 38 % a zemný plyn 41 % energetického mixu, čo spôsobuje, že holandské hospodárstvo je zraniteľné voči globálnemu vývoju v oblasti cien. Holandsko potrebuje vynaložiť ďalšie úsilie, aby do roku 2030 dosiahlo ciele EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Napriek zvýšeným ambíciám inštalovať dodatočné kapacity v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov predstavoval podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie v roku 2021 len 13,0 %, čo je menej ako politicky dohodnutý cieľ na úrovni EÚ a priemer EÚ vo výške 21,8 %. Holandsko je preto naďalej jedným z členských štátov s najhoršími výsledkami, pokiaľ ide o podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej energetickej spotrebe, pričom vykazuje jeden z najväčších rozdielov medzi príslušnou hodnotou za rok 2021 a cieľmi na rok 2030. Na urýchlenie zavádzania infraštruktúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov na pevnine aj na mori je nevyhnutné rozšíriť elektrizačnú sústavu na úrovni prenosu i distribúcie. Vzhľadom na postupne sa zvyšujúce preťaženie elektrizačnej sústavy sú prevádzkovatelia sietí často nútení zamietnuť žiadosti nových výrobcov energie a spotrebiteľov o prístup do sústavy. Keďže spotreba plynu v obydliach predstavuje približne 25 % celkovej spotreby zemného plynu v Holandsku, zlepšenie energetickej efektívnosti fondu budov – napríklad prostredníctvom minimálnych noriem energetickej hospodárnosti na iniciovanie renovácií a dôslednejšieho presadzovania požiadaviek na energetický audit v priemysle – môže významne prispieť k ďalšiemu zníženiu emisií uhlíka a závislosti od fosílnych palív. Spotreba zemného plynu v Holandsku v období od augusta 2022 do marca 2023 klesla o 29 % v porovnaní s priemernou spotrebou plynu za rovnaké obdobie v predchádzajúcich piatich rokoch, čím krajina predstihla stanovený cieľ zníženia (15 %). Holandsko sa nabáda, aby pokračovalo v úsilí o dočasné zníženie dopytu po plyne až do 31. marca 2024[24].

(35) V dôsledku negatívnych účinkov nadmerných depozícií dusíka v prírodných oblastiach, ktoré vyplývajú hlavne z intenzívneho holandského poľnohospodárskeho sektora, je vydávanie povolení pre určité projekty produkujúce dusík – najmä stavebné projekty – v súčasnosti zastavené. Holandská vláda prijíma opatrenia na zníženie depozícií dusíka najmä prostredníctvom integrovaných oblastných programov na úrovni provincií. Potrebná je ďalšia podpora, aby sa v poľnohospodárstve dosiahla väčšia udržateľnosť, pričom sa zároveň musí zabezpečiť konkurencieschopnosť, napríklad prostredníctvom podpory znižovania počtu hospodárskych zvierat,

[24] Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369.

urýchlenia prechodu na obehové a/alebo ekologické poľnohospodárstvo a zvýšenia miery digitalizácie a inovácií.

(36) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností v odvetviach a povolaniach, ktoré sú kľúčové pre zelenú transformáciu, vrátane výroby, zavádzania a údržby emisne neutrálnych technológií, vytvára prekážky pri prechode na emisne neutrálne hospodárstvo. Kľúčom k zníženiu nedostatku požadovaných zručností a podpore začleňovania a prerozdelenia pracovnej sily sú kvalitné systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré reagujú na meniace sa potreby trhu práce, a cielené opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu. S cieľom uvoľniť nevyužitú ponuku pracovnej sily musia byť tieto opatrenia dostupné najmä pre jednotlivcov a v tých odvetviach a regiónoch, ktoré sú najviac ovplyvnené zelenou transformáciou. V roku 2022 bol v Holandsku zaznamenaný nedostatok pracovnej sily pri 108 povolaniach, ktoré si vyžadovali osobitné zručnosti alebo znalosti potrebné na zelenú transformáciu, vrátane odborníkov na ochranu životného prostredia, izolatérov a stavebných technikov.

(37) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2023 a jej stanovisko[25] je zohľadnené v odporúčaní 1, ktoré je uvedené ďalej.

(38) Vzhľadom na úzke prepojenie medzi hospodárstvami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti, s cieľom i) zachovať v roku 2023 udržateľnosť dlhovej služby a zdržať sa širokej podpory celkového dopytu, lepšie zacieliť fiškálne opatrenia prijaté s cieľom zmierniť vplyv vysokých cien energie a zvážiť primerané spôsoby postupného ukončovania podpory, keď tlaky na ceny energie poľavia; ii) udržať vysokú mieru verejných investícií a podporovať súkromné investície v snahe napomôcť zelenej a digitálnej transformácii; iii) podporovať taký vývoj v oblasti miezd, ktorý by zmiernil stratu kúpnej sily a zároveň obmedzil druhotné účinky na infláciu, ďalej zlepšiť aktívne politiky trhu práce a riešiť nedostatok požadovaných zručností; iv) zlepšiť podnikateľské prostredie a zabezpečiť, aby energetická podpora pre podniky bola nákladovo efektívna, dočasná, cielená na životaschopné podniky a aby sa v dôsledku nej nevytrácala motivácia realizovať zelenú transformáciu, a v) zachovať makrofinančnú stabilitu a monitorovať riziká pri súčasnom ďalšom úsilí o dobudovanie bankovej únie. V prípade Holandska odporúčania 1, 2, 3 a 4 prispievajú k vykonávaniu prvého, druhého, tretieho, štvrtého a piateho odporúčania pre eurozónu.

(39) Rada na základe hĺbkového preskúmania, ktoré uskutočnila Komisia, a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2023 a program stability na rok 2023. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú zohľadnené v ďalej uvedenom odporúčaní 1. Politiky uvedené v odporúčaní 1 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s vysokým súkromným dlhom a vysokým prebytkom bežného účtu. Odporúčania 2 a 4 prispievajú k plneniu odporúčania 1, pokiaľ ide o vyššie investície. Odporúčanie 1 prispieva k riešeniu nerovnováh i vykonávaniu odporúčaní pre eurozónu v súlade s odôvodnením 38,

[25] Podľa článku 5 ods. 2 a článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko v rokoch 2023 a 2024 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zrušiť platné podporné opatrenia v oblasti energetiky do konca roka 2023 a použiť súvisiace úspory na zníženie deficitu verejných financií; ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo podporné opatrenia, zabezpečiť, aby boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa zachovali stimuly na úsporu energie;

   zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením nominálneho zvýšenia čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 najviac na 3,5 %;

   zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu;

   v období po roku 2024 pokračovať v realizácii strednodobej fiškálnej stratégie postupnej a udržateľnej konsolidácie v kombinácii s investíciami a reformami vedúcimi k vyššiemu udržateľnému rastu s cieľom dosiahnuť obozretnú strednodobú fiškálnu pozíciu;

   obmedziť zvýhodňovanie dlhu domácností a deformácie na trhu s bývaním; podporiť prístupnosť a cenovú dostupnosť bývania na súkromnom trhu s nájomným bývaním; odstrániť prekážky, ktoré brzdia investície vrátane investícií do bytovej výstavby;

2. pokračovať v stabilnom vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti a urýchlene sfinalizovať kapitolu o REPowerEU s cieľom čo najrýchlejšie začať s jej vykonávaním; pokračovať v rýchlom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní komplementárnosti a synergií s plánom obnovy a odolnosti;

3. zredukovať motiváciu na využívanie flexibilných alebo dočasných pracovných zmlúv; berúc do úvahy potreby špecifické pre jednotlivé odvetvia riešiť štrukturálny nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností, a to aj tak, že sa využije nedostatočne využívaný pracovný potenciál a posilnia príležitosti na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, najmä pre osoby na periférii trhu práce a neaktívne osoby;

4. znížiť závislosť od fosílnych palív tak, že sa urýchli zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, zlepšia rámcové podmienky na podporu investícií do rozširovania sústav na prenos a distribúciu elektrickej energie, ako aj rozšíria a urýchlia opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti s cieľom znížiť spotrebu energie, najmä v zastavanom prostredí; podporiť prechod na udržateľné poľnohospodárstvo; zintenzívniť politické úsilie zamerané na poskytovanie a nadobúdanie zručností potrebných na zelenú transformáciu.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka